

HRVATSKI SABOR

104

Na temelju članka 88. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O POTVRĐIVANJU PROTOKOLA O POSEBNO ZAŠTIĆENIM PODRUČJIMA I BIOLOŠKOJ RAZNOLIKOSTI U SREDOZEMLJU

Proglašavam Zakon o potvrđivanju Protokola o posebno zaštićenim područjima i biološkoj raznolikosti u Sredozemlju, koji je donio Hrvatski sabor na sjednici 26. rujna 2001.

Broj: 01-081-01-3038/2
Zagreb, 2. listopada 2001.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Stjepan Mesić, v. r.

ZAKON

O POTVRĐIVANJU PROTOKOLA O POSEBNO ZAŠTIĆENIM PODRUČJIMA I BIOLOŠKOJ RAZNOLIKOSTI U SREDOZEMLJU

Članak 1.

Potvrđuje se Protokol o posebno zaštićenim područjima i biološkoj raznolikosti u Sredozemlju usvojen u Barceloni 10. lipnja 1995. u izvorniku na arapskom, engleskom, francuskom i španjolskom jeziku, i potpisan od strane Republike Hrvatske dana 10. lipnja 1995.

Članak 2.

Tekst Protokola o posebno zaštićenim područjima i biološkoj raznolikosti u Sredozemlju, u izvorniku na engleskom jeziku i u prijevodu na hrvatski jezik glasi:

PROTOCOL CONCERNING SPECIALLY PROTECTED AREAS AND BIOLOGICAL DIVERSITY MEDITERRANEAN

The Contracting Parties to the present Protocol.

Being Parties to the Convention for the Protection of the Mediterranean Sea against Pollution, adopted at Barcelona on 16 February 1976,

Conscious of the profound impact of human activities on the state of the marine environment and the littoral and more generally on the ecosystems of areas having prevailing Mediterranean features,

Stressing the importance of protecting and, as appropriate, improving the state of the Mediterranean natural and cultural heritage, in particular through the establishment of specially protected areas and also by the protection and conservation of threatened species,

Considering the instruments adopted by the United Nations Conference on

Environment and Development and particularly the Convention on Biological Diversity (Rio de Janeiro, 1992),

Conscious that when there is a threat of significant reduction or loss of biological diversity, lack of full scientific certainty should not be invoked as a reason for postponing measures to avoid or minimize such a threat,

Considering that all the Contract Parties should cooperate to conserve, protect and restore the health and integrity of ecosystems and they have, in this respect, common but differentiated responsibilities,

Have agreed as follows:

PART I GENERAL PROVISIONS

Article 1

DEFINITIONS

For the purposes of this Protocol

(a) »*Convention*« means the Convention for the Protection of the Mediterranean Sea against Pollution, adopted at Barcelona on 16 February 1976 and amended at Barcelona in 1995;

(b) »*Biological diversity*« means the variability among living organisms from all sources including, *inter alia*, terrestrial, marine and other aquatic ecosystems and the ecological complexes of which they are part; this includes diversity within species, between species and of ecosystems;

(c) »*Endangered species*« means any species that is in danger of extinction throughout all or part of its range;

(d) »*Endemic species*« means any species whose range is restricted to a limited geographical area;

(e) »*Threatened species*« means any species that is likely to become extinct within the foreseeable future throughout all or part its range and whose survival is unlikely if the factors causing numerical decline or habitat degradation continue to operate;

(f) »*Conservation status of a species*« means the sum of influences acting on the species that may affect its long-term distribution and abundance;

(g) »*Parties*« means the Contracting Parties of this Protocol;

(h) »*Organization*« means the organization referred to in Article 2 of the Convention;

(i) »*Centre means*« the Regional Activity Centre for Specially Protected Areas.

Article 2

GEOGRAPHICAL COVERAGE

1. The area to which this Protocol applies shall be the area of the Mediterranean Sea as delimited in Article 1 of the Convention. It also includes:

– the seabed and its subsoil;

– the waters, the seabed and its subsoil on the landward side of the baseline from which the breadth of the territorial sea is measured and extending, in the case of watercourses, up to the freshwater limit;

– the terrestrial coastal areas designated by each of the Parties, including wetlands.

2. Nothing in this Protocol nor any act adopted on the basis of this Protocol shall prejudice the rights, the present and future claims or legal views of any State relating to the law of the sea, in particular, the nature and the extent of marine areas, the

delimitation of marine areas between States with opposite or adjacent coasts, freedom of navigation on the high seas, the right and the modalities of passage through straits used for international navigation and the right of innocent passage in territorial seas, as well as the nature and extent of the jurisdiction for the coastal State, the flag State and the port State.

3. No act activity undertaken on the basis of this Protocol shall constitute grounds for claiming, contending or disputing any claim to national sovereignty or jurisdiction.

Article 3

GENERAL OBLIGATIONS

1. Each Party shall take the necessary measures to:

(a) protect, preserve and manage in sustainable and environmentally sound way areas of particular natural or cultural value, notably by the establishment of specially protected areas;

(b) protect, preserve and manage threatened or endangered species of flora and fauna.

2. The Parties shall cooperate, directly or through the competent international organizations, in the conservation and sustainable use of biological diversity in the area to which this Protocol applies.

3. The Parties shall identify and compile inventories of the components of biological diversity important for its conservation and sustainable use.

4. The Parties shall adopt strategies, plans and programs for the conservation of biological diversity and sustainable use of marine and coastal biological resources and shall integrate them into relevant sectoral and intersectoral policies.

5. The Parties shall monitor the components of biological diversity referred to in paragraph 3 of this Article and shall processes and categories of activities that have or are likely to have a significant adverse impact on the conservation and sustainable use of biological diversity, and monitor their effects.

6. Each Party shall apply the measures provided for in this Protocol without prejudice to the sovereignty or the jurisdiction of other Parties or other States. Any measures taken by a Party to enforce these measures shall be in accordance with international law.

PART II

PROTECTION OF AREAS

SECTION ONE – **SPECIALLY PROTECTED AREAS**

Article 4

OBJECTIVES

The objective of specially protected areas is to safeguard:

(a) representative types of coastal and marine ecosystems of adequate size to ensure their long-term viability and to maintain their biological diversity;

(b) habitats which are in danger of disappearing in their natural area of distribution in the Mediterranean or which have a reduced natural area of distribution as a consequence of their regression or on account of their intrinsically restricted area;

(c) habitats critical to the survival, reproduction and recovery of endangered, threatened or endemic species of flora or fauna;

(d) sites of particular importance because of their scientific, aesthetic, cultural or

educational interest.

Article 5

ESTABLISHMENT OF SPECIALLY PROTECTED AREAS

1. Each Party may establish specially protected areas in the marine and coastal zones subject to its sovereignty or jurisdiction.

2. If a Party intends to establish, in an area subject to its sovereignty or national jurisdiction, a specially protected area contiguous to the frontier and to the limits of a zone subject to the sovereignty or national jurisdiction of another Party, the competent authorities of the two Parties shall endeavour to cooperate, with a view to reaching agreement on the measures to be taken and shall, *inter alia*, examine the possibility of the other Party establishing a corresponding specially protected area or adopting any other appropriate measures.

3. If a Party intends to establish, in an area subject to its sovereignty or national jurisdiction, a specially protected area contiguous to the frontier and to the limits of a zone subject to the sovereignty or national jurisdiction of a State that is not a Party to this Protocol, the Party shall endeavour to cooperate with that State as referred to in previous paragraph.

4. If a State is not party to this Protocol intends to establish a specially protected area contiguous to the frontier and to the limits of a zone subject to the sovereignty or national jurisdiction of a Party to this Protocol, the latter shall endeavour to cooperate with that State as referred to in paragraph 2.

Article 6

PROTECTION MEASURES

The Parties, in conformity with international law and taking into account the characteristics of each specially protected area, shall take the protection measures required, in particular:

(a) the strengthening of the application of the other Protocols to the Convention and of other relevant treaties to which they are Parties;

(b) the prohibition of the dumping or discharge of wastes and other substances likely directly or indirectly to impair the integrity of the special protected area;

(c) the regulation of the passage of ships and any shopping and anchoring;

(d) the regulation of the introduction of any species not indigenous to the specially protected area in question, or of genetically modified species, as well as the introduction or reintroduction of species which are or have been present in the specially protected area;

(e) the regulation or prohibition of any activity involving the exploration or modification of the soil or the exploitation of the subsoil of the land part the seabed or its subsoil;

(f) the regulation of any scientific reassert activity;

(g) the regulation or prohibition of fishing, hunting, taking animals, plants, parts of plants, which originate in specially protected areas;

(h) the regulation and if is necessary the prohibition of any other activity or act likely to harm or disturb the species or that might endanger the state of conservation of ecosystems or species or might impair the natural or cultural characteristics of the specially protected area;

(i) any other measure aimed at safeguarding ecological and biological processes and the landscape.

Article 7

PLANNING AND MANAGEMENT

1. The Parties shall, in accordance with the rules of international law, adopt planning, management, supervision and monitoring measures for the specially protected areas.

2. Such measures should include for each specially protected area:

a) the development and adoption of a management plan that specifies the legal and institutional framework and the management and protection measures applicable;

(b) the continuous monitoring of ecological processes, habitats, population dynamics, landscapes, as well as the impact of human activities;

(c) the active involvement of local communities and populations, as appropriate, in the management of specially protected areas, including assistance to local inhabitants who might be affected by the establishment of such areas;

(d) the adoption of mechanisms for financing and promotion and management of specially protected areas, as well as the development of activities that ensure that management is compatible with objectives of such areas;

(e) the regulation of activities compatible with the objectives for which specially protected area was established and the terms of the related permits;

(f) the training of managers and qualified technical personnel as well as the development of an appropriate infrastructure.

3. The Parties shall ensure that national contingency plans incorporate measures for responding to incidents that could cause damage or constitute a threat to the specially protected areas.

4. When specially protected areas covering both land and marine areas have been established, the Parties shall endeavour to coordination of the administration and management of the specially protected area as a whole.

SECTION TWO – SPECIALLY PROTECTED AREAS OF MEDITERRANEAN IMPORTANCE

Article 8

ESTABLISHMENT OF THE LIST OF SPECIALLY PROTECTED AREAS OF MEDITERRANEAN IMPORTANCE

1. In order to promote cooperation in the management and conservation of natural areas, as well as in the protection of threatened species and their habitats, the Parties shall draw up a »List of Specially Protected Areas of Mediterranean Importance«, hereinafter referred to as the »SPAMI List«.

2. The SPAMI List may include sites which:

– are of importance for conserving the components of biological diversity in the Mediterranean;

– contain ecosystems specific to the Mediterranean area or the habitats of endangered species;

– are of special interest at the scientific, aesthetic, cultural or educational levels.

3. The Parties agree:

(a) to recognize the particular importance of these areas for the Mediterranean;

(b) to comply with the measures applicable to the SPAMIs and not to authorize nor undertake any activities that might be contrary to the objectives for which the SPAMIs were established.

Article 9

PROCEDURE FOR THE ESTABLISHMENT AND LISTING OF SPAMIS

1. SPAMIS may be established following the procedure provided for in paragraph 2 to 4 of this Article, in: (a) the marine and coastal zones subject to the sovereignty or jurisdiction of the Parties; (b) zones partly or wholly on the high seas.

2. Proposal for inclusion in the List may submitted:

(a) by the Party concerned, if the area is situated in a zone already delimited, over which it exercises sovereignty or jurisdiction;

(b) by two or more neighbouring Parties concerned if the area is situated partly or wholly, on the high sea;

(c) by neighbouring Parties concerned in areas where the limits of national sovereignty or jurisdiction have not yet been defined.

3. Parties making proposals for inclusion in the SPAMI List shall provide the Centre with an introductory report containing information on the area's geographical location, its physical and ecological characteristics, its legal status, its management plans and the means for their implementation, as well as a statement justifying its Mediterranean importance;

(a) where a proposal is formulated under subparagraphs 2(b) and 2(c) of this Article, the neighbouring Parties concerned shall consult each other with a view to ensuring the consistency of the proposed protection and management measures, as well as the means for their implementation;

(b) proposals made under paragraph 2 of this Article shall indicate the protection and management measures applicable to the area as well as the means of their implementation.

4. The procedure for inclusion of the proposed area in the List is the following:

(a) for each area, the proposal shall be submitted to the National Focal Points, which shall examine its conformity with the common guidelines and criteria adopted pursuant to Article 16;

(b) if a proposal made in accordance with subparagraph 2 (a) of this Article is consistent with the guidelines and common criteria, after assesment, the Organization shall inform the meeting of the Parties, which shall decide to include the area in the SPAMI List;

(c) if a proposal made in accordance with subparagraph 2 (b) and 2 (c) of this Article is consistent with the guidelines and common criteria, the Centre shall transmit it to the Organization, which shall inform the meeting of the Parties. The decision include the area in the SPAMI List shall be taken by consensus by Contracting Parties, which shall also approve the management measures applicable to the area.

5. The Parties that proposed the inclusion of the area in the List shall implement the protection and conservation measures specified in their proposals in accordance with paragraph 3 of this Article. The Contracting Parties undertake to observe the rules thus lay down. The Centre shall inform the competent international organizations of the List and of the measures taken in SPAMIS.

6. The Parties may revise the SPAMI List. To this end, the Centre shall prepare a report.

Article 10

CHANGES IN THE STATUS OF SPAMIS

Changes in the delimitation or legal status of a SPAMI or the suppression of all or part of such an area shall not be decided upon unless there are important reasons for doing so, taking into account the need to safeguard the environment and comply with

the obligations laid down in this Protocol and a procedure similar to that followed for the creation of the SPAMI and its inclusion in the List shall be observed.

PART III
PROTECTION AND CONSERVATION OF SPECIES

Article 11

NATIONAL MEASURES FOR THE PROTECTION AND CONSERVATION OF SPECIES

1. The Parties shall manage species of flora and fauna with the aim of maintaining them in a favourable state of conservation.

2. The Parties shall, in the zones subject to their sovereignty or national jurisdiction, identify and compile lists of the endangered or threatened species of flora and fauna and accord protect status to such species. The Parties shall regulate and, where appropriate, prohibit activities having adverse effects on such species or their habitats, and carry out management, planning and other measures to ensure a favourable state of conservation of such species.

3. With respect to protected species of fauna, the Parties shall control and, where appropriate prohibit:

(a) the taking, possession or killing (including, to the extent possible, the incidental taking, possession or killing), the commercial trade, the transport and the exhibition for commercial purposes of these species, their eggs, parts or products;

(b) to the extent possible, the disturbance of wild fauna, particularly during the period of breeding, incubation, hibernation or migration, as well as other periods of biological stress.

4. In addition to the measures specified in the previous paragraph, the Parties shall coordinate their efforts, through bilateral or multilateral action, including if necessary, agreements for the protection and recovery of migratory species whose range extends into the area to which Protocol applies.

5. With respect to protected species of flora and their parts and products, the Parties shall regulate, and where appropriate, prohibit all forms of destruction or disturbance, including the picking, collecting, cutting, uprooting, possession of, commercial trade in, or transport and exhibition for commercial purposes of such species.

6. The Parties shall formulate and adopt measures and plans with regard to ex situ reproduction, in particular captive breeding, of protected fauna and propagation of protected flora.

7. The Parties shall endeavour, directly or through the Centre, to consult with range States that are not Parties to this Protocol, with a view to coordinating their efforts to manage and protect endangered or threatened species.

8. The Parties shall make provision, where possible, for the return of protected species exported or held illegally. Efforts should be made by Parties to reintroduce such specimens to their natural habitat.

Article 12

COOPERATIVE MEASURES FOR THE PROTECTION AND CONSERVATION OF SPECIES

1. The Parties shall adopt cooperative measures to ensure the protection and conservation of the flora and fauna listed in the Annexes to Protocol relating to the List of Endangered or Threatened Species and the List of Species whose Exploitation is Regulated.

2. The Parties shall ensure the maximum possible protection and recovery for the species of fauna and flora listed in Annex relating to the List of Endangered or Threatened Species by adopting at the national level the measures provided for in paragraphs 3 and 5 of Article 11 of this Protocol.

3. The Parties shall prohibit the destruction of and damage to the habitat of species listed in the Annex relating to the List of Endangered or Threatened Species and shall formulate and implement action plans for their conservation or recovery. They shall continue to cooperate in implementing the relevant action plans already adopted.

4. The Parties, in cooperation with competent international organizations, shall take all appropriate measures to ensure the conservation of the species listed in the Annex relating to the List of Species whose Exploitation is Regulated while at same time authorizing and regulating the exploitation of these species so as to ensure and maintain their favourable state of conservation.

5. When the range area of a threatened or endangered species extends to both sides of a national frontier or of the limit that separates the territories or the areas subject to the sovereignty or the national jurisdiction of two Parties to this Protocol, these Parties shall cooperate with a view to ensuring the protection and conservation and, if necessary, the recovery of such species.

6. Provided that no other satisfactory solutions are available and that the exemption does not harm the survival of the population or of any other species, the Parties may grant exemptions to the prohibitions proscribed for the protection of the species listed in Annexes to this Protocol for scientific, educational or management purposes necessary to ensure the survival of the species or to prevent significant damage. Such exemptions shall be notified to the Contracting Parties.

Article 13

INTRODUCTION OF NON-INDIGENOUS OR GENETICALLY MODIFIED SPECIES

1. The Parties shall take all appropriate measures to regulate the intentional or accidental introduction of non – indigenous or genetically modified species to the wild and prohibit those that may have harmful impacts on the ecosystems, habitats or species in the area to which this Protocol applies.

2. The Parties shall endeavour to implement all possible measures to eradicate species that have already been introduced when, after scientific assessment, it appears that such species cause or are likely to cause damage to ecosystems, habitats or species in the area to which this Protocol applies.

PART IV

PROVISIONS COMMON TO PROTECTED AREAS AND SPECIES

Article 14

AMENDMENTS TO ANNEXES

1. The procedures for amendments to Annexes to this Protocol shall be those set forth in Article 23 of the Convention.

2. All proposed amendments submitted to the meeting of Contracting Parties shall have been the subject of prior evaluation by the meeting of National Focal Points.

Article 15

INVENTORIES

Each Party shall compile comprehensive inventories of:

(a) areas over which they exercise sovereignty or jurisdiction that contain rare or fragile ecosystems, that are reservoirs of biological diversity, that are important for threatened or endangered species:

(b) species of fauna or flora that are endangered or threatened.

Article 16

GUIDELINES AND COMMON CRITERIA

The parties shall adopt:

(a) common criteria for the choice of protected marine and coastal areas that could be included in the SPAMI List that shall be annexed to the Protocol;

(b) common criteria for the inclusion of additional species in the Annexes;

(c) guidelines for the establishment and management of specially protected areas.

The criteria and guidelines referred to in paragraphs (b) and (c) may be amended by the meeting of the Parties on the basis of a proposal made by one or more Parties.

Article 17

ENVIRONMENTAL IMPACT ASSESSMENT

In the planning process leading to decisions on industrial and other projects and activities that could significantly affect protected areas and species and their habitats, the Parties shall evaluate and take into consideration the possible direct or indirect, immediate or long-term, impact, including the cumulative impact of the projects and activities being contemplated.

Article 18

INTEGRATION OF TRADITIONAL ACTIVITIES

1. In formulating protective measures, the Parties shall take into account the traditional subsistence and cultural activities of their local populations. They shall grant exemptions, as necessary, to meet such needs. No exemption that is allowed for this reason shall:

(a) endanger either the maintenance of ecosystems protected under this Protocol or the biological processes contributing to the maintenance of those ecosystems;

(b) cause either the extinction of, or a substantial reduction in, the number of individuals making up the populations or species of flora and fauna, in particular endangered, threatened, migratory or endemic species.

2. Parties that grant exemptions from the protection measures, shall inform the Contracting Party accordingly.

Article 19

PUBLICITY, INFORMATION, PUBLIC AWARENESS AND EDUCATION

1. The Parties shall give appropriate publicity to the establishment of specially protected areas, their boundaries, applicable regulations, and to the designation of protected species, their habitats and applicable regulations.

2. The Parties shall endeavour to inform the public of the interest and value of specially protected areas and species, and of the scientific knowledge that may be gained from the point of view of nature conservation and other points of view. Such information should have appropriate place in education programs. The Parties shall also endeavour to promote the participation of their public and their conservation organizations in measures that are necessary for the protection of the areas and species concerned, including environmental impact assessments.

Article 20

SCIENTIFIC, TECHNICAL AND MANAGEMENT RESEARCH

1. The Parties shall encourage and develop scientific and technical research relating to the aims of this Protocol. They shall also encourage and develop research into the sustainable use of specially protected areas and the management of protected species.

2. The Parties shall consult, when necessary, among themselves and with competent international organizations with a view to identifying, planning and undertaking scientific and technical research and monitoring programs necessary for the identification and monitoring of protected areas and species and assessing the effectiveness of measures taken to implement management and recovery plans.

3. The Parties shall exchange, directly or through the Centre, scientific and technical information concerning current and planned research and monitoring programs and the results thereof. They shall, to the fullest extent possible, coordinate their research and monitoring programs, and endeavour jointly to define or standardize their procedures.

4. In technical and scientific research, the Parties shall give priority to SPAMIs and species appearing in the Annexes to this Protocol.

Article 21

MUTUAL COOPERATION

1. The Parties shall, directly or with assistance of the Centre or international organizations concerned, establish cooperation programs to coordinate the establishment, conservation, planning and management of specially protected areas, as well as the selection, management and conservation of protected species. There shall be regular exchanges or information concerning the characteristics of protected areas and species, the experience acquired and the problems encountered.

2. The Parties shall, at the earliest opportunity, communicate any situation that might endanger the ecosystems of specially protected areas or the survival of protected species of flora and fauna to the other Parties, to the States that might be affected and to the Centre.

Article 22

MUTUAL ASSISTANCE

1. The Parties shall cooperate, directly or with the assistance of the Centre or the international organizations concerned, in formulating, financing and implementing programs of mutual assistance and assistance to developing countries that express a need for it with a view to implementing this Protocol.

2. These programs shall include public environmental education, the training of scientific, technical and management personnel, scientific research, the acquisition, utilization, design and development of appropriate equipment, and transfer of technology on advantageous terms to be agreed among the Parties concerned.

3. The Parties shall, in matters of mutual assistance, give priority to the SPAMIs and species appearing in the Annexes to this Protocol.

Article 23

REPORTS OF THE PARTIES

The Parties shall submit to ordinary meetings of the Parties a report on the implementation of this Protocol, in particular on:

- (a) the status and the state of the areas included in the SPAMI List;
- (b) any changes in the delimitation or legal status of the SPAMIs and protected

species;

(c) possible exemptions allowed pursuant to Articles 12 and 18 of this Protocol.

PART V

INSTITUTIONAL PROVISIONS

Article 24

NATIONAL FOCAL POINTS

Each Party shall designate a National Focal Point to serve as liaison with the Centre on the technical and scientific aspects of the implementation of this Protocol. The National Focal Points shall meet periodically to carry out the functions deriving from this Protocol.

Article 25

COORDINATION

1. The Organization shall be responsible for coordinating the implementation of this Protocol. For this purpose, it shall receive the support of the Centre, to which it may entrust the following functions:

(a) assisting the Parties, in cooperation with the competent international, intergovernmental and non-governmental organizations, in:

– establishing and managing specially protected areas in the area to which this Protocol applies;

– conducting programs of technical and scientific research as provided for in Article 20 of this Protocol;

– conducting the exchange of scientific and technical information among the Parties as provided for in Article 20 of this Protocol;

– preparing management plans for specially protected areas and species;

– developing cooperative programs pursuant to Article 21 of this Protocol;

– preparing educational materials designed for various groups;

(b) convening and organizing the meetings of the National Focal Points and providing them with secretariat services;

(c) formulating recommendations on guidelines and common criteria pursuant to Article 16 of this Protocol;

(d) creating and updating databases of specially protected areas, protected species and other matters relevant to this Protocol;

(e) preparing reports and technical studies that may be required for the implementation of this Protocol;

(f) elaborating and implementing the training programs mentioned in Article 22, paragraph 2;

(g) cooperating with regional and international governmental and non-governmental organizations concerned with the protection of areas and species, provided that the specificity of each organization and the need to avoid the duplication of activities are respected;

(h) carrying out the functions assigned to it in the action plans adopted in the framework of this Protocol;

(i) carrying out any other function assigned to it by the Parties.

Article 26

MEETING OF THE PARTIES

1. The ordinary meetings of the Parties to this Protocol shall be held in conjunction

with the ordinary meetings of the Contracting Parties to the Convention held pursuant to Article 18 of the Convention. The Parties may also hold extraordinary meetings in conformity with that Article.

2. The meetings of the Parties to this Protocol are particularly aimed at:

- (a) keeping under review the implementation of this Protocol;
- (b) overseeing the work of the organization and of the Centre relating to the implementation of this Protocol and providing policy guidance for their activities;
- (c) considering the efficacy of the measures adopted for the management and protection of areas and species, and examining the need for other measures, in particular in the form of Annexes and amendments to this Protocol or to its Annexes;
- (d) adopting the guidelines and common criteria provided for in Article 16 of this Protocol;
- (e) considering reports transmitted by the Parties under Article 23 of this Protocol, as well as any other pertinent information that the Parties transmit through the Centre;
- (f) making recommendations to the Parties on the measures to be adopted for the implementation of this Protocol;
- (g) making recommendations of the meetings of the National Focal Points pursuant to Article 24 of this Protocol,
- (h) deciding on the inclusion of an area in the SPAMI List in conformity with Article 9, paragraph 4, of this Protocol,
- (i) examining any other matter relevant to this Protocol, as appropriate;
- (j) discussing and evaluating allowed by the Parties in conformity with Articles 12 and 18 of this Protocol.

PART VI

FINAL PROVISIONS

Article 27

EFFECT OF THE PROTOCOL ON DOMESTIC LEGISLATION

The provisions of this Protocol shall not affect the right of Parties to adopt relevant stricter domestic measures for the implementation of this Protocol.

Article 28

RELATIONSHIP WITH THIRD PARTIES

1. The Parties shall invite States that are not Parties to the Protocol and international organizations to cooperate in the implementation of this Protocol.

2. The Parties undertake to adopt appropriate measures, consistent with international law, to ensure that no one engages in any activity contrary to the principles or purposes of this Protocol.

Article 29

SIGNATURE

This Protocol shall be open for signature in Barcelona on June 1995 and in Madrid from 11 June 1995 to 10 June 1996 by any Contracting Party to the Convention.

Article 30

RATIFICATION, ACCEPTANCE OR APPROVAL

This protocol shall be subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Government of Spain, which will assume the functions of Depository.

Article 31
ACCESSION

As from 10 June 1996; this Protocol shall be open for accession by any State and regional economic grouping which is Party to the Convention.

Article 32
ENTRY INTO FORCE

1. This Protocol shall enter into force on the thirtieth day following the deposit of the sixth instrument of the ratification; acceptance or approval of, or accession to, the Protocol.

2. From the date of its entry into force, this Protocol shall replace the Protocol Concerning Mediterranean Specially Protected Areas of 1982, in the relationship among the Parties to both instruments.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized, have signed this Protocol.

DONE at Barcelona, on 10 June 1995, in a single copy in the Arabic, English, French and Spanish languages, the four texts being equally authoritative, for signature by any Party to the Convention.

ANNEX I

COMMON CRITERIA FOR THE CHOICE OF
PROTECTED MARINE AND COASTAL AREAS THAT COULD BE INCLUDED
IN THE SPAMI LIST

A. GENERAL PRINCIPLES

The Contracting Parties agree that the following general principles will guide their work in establishing the SPAMI List:

(a) The conservation of the natural heritage is the basic aim that must characterize a SPAMI. The pursuit of other aims such as the conservation of the cultural heritage, and the promotion of scientific research, education, participation, collaboration, is highly desirable in SPAMIs and constitutes a factor in favour of a site being included on the List, to the extent in which it remains compatible with the aims of conservation.

(b) No limit is imposed on the total number of areas included in the List or on the number of areas any individual Party can propose for inscription. Nevertheless, the Parties agree that sites will be selected on a scientific basis and included in the List according to their qualities; they will have therefore to fulfil the requirements set out by the Protocol and the present criteria.

(c) The listed SPAMI and their geographical distribution will have to be representative of the Mediterranean region and its biodiversity. To this end, the list have to represent the highest number possible of types of habitats and ecosystems.

(d) The SPAMIs will have to constitute the core of a network aiming at the effective conservation of the Mediterranean heritage. To attain this objective, the parties will develop their cooperation on bilateral and multilateral bases in the field of conservation and management of natural sites and notably through the establishment of transboundary SPAMIs.

(e) The sites included in the SPAMI List intended to have a value of example and model for the protection of the natural heritage of the region. To this end, the Parties ensure that sites include in the List are provided with adequate legal status, protection measures and management methods and means.

B. GENERAL FEATURES OF THE AREAS THAT COULD BE INCLUDED IN THE SPAMI LIST

1. To be eligible for inclusion in the SPAMI List, an area must fulfil at least one of the general criteria set in Article 8 paragraph 2 of the Protocol. Several of these general criteria can in certain cases be fulfilled by the same area, and such a circumstance cannot but strengthen the case for the inclusion of the area in the List.

2. The regional value is a basic requirement of an area for being included in the SPAMI List. The following criteria should be in evaluating the Mediterranean interests of an area:

(a) Uniqueness

The area contains unique or rare ecosystems, or rare endemic species.

(b) Natural representativeness

The area has highly representative ecological processes, or community or habitat types or other natural characteristics. Representativeness is the degree to which an area represents a habitat type, ecological process, biological community, physiographic feature or other natural characteristics.

(c) Diversity

The area has a high diversity of species, communities, habitats or ecosystems.

(d) Naturalness

The area has a degree of naturalness as a result of a lack or low level of human-induced disturbance and degradation.

(e) Presence of habitats that are critical to endangered, threatened or endemic species.

(f) Cultural representativeness

The area has high representative value with respect to the cultural heritage, due to the existence of environmentally sound traditional activities integrated with a nature that support the well-being of local populations.

3. To be included in the SPAMI List, an area having scientific, educational or aesthetic interest must, respectively, present a particular value for research in the field of natural sciences or for activities of environmental education or awareness or contain outstanding natural features, landscapes or seascapes.

4. Besides the fundamental criteria specified in Article 8, paragraph 2, of Protocol, a certain number of other characteristics and factors should be considered as favourable for the inclusion of the site in the List. These include.

(a) the existence of threats likely to impair the ecological, biological, aesthetic or cultural value of the area;

(b) the involvement and active participation of the public in general, and particularly of local communities, in the process of planning and management of the area,

(c) the existence of a body representing the public, professional, nongovernmental sectors and the scientific community involved in the area,

(d) the existence in the area of opportunities for sustainable development;

(e) the existence of an integrated coastal management plan within the meaning of Article 4 paragraph 3(e) of the Convention.

C. LEGAL STATUS

1. All areas eligible for inclusion in the SPAMI List must be awarded a legal

status guaranteeing their effective long-term protection.

2. To be included in the SPAMI List, an area situated in a zone already delimited over which a Party exercises sovereignty or jurisdiction must have a protected status recognized by the Party concerned.

3. In the case of areas situated, partly or wholly, on the high sea or in a zone where the limits of national sovereignty or jurisdiction have not yet been defined, the legal status, the management plan, the applicable measures and other elements provided for in Article 9, paragraph 3, of the Protocol will be provided by the neighbouring Parties concerned in the proposal for inclusion in the SPAMI List.

D. PROTECTION, PLANNING AND MANAGEMENT MEASURES

1. Conservation and management objectives must be clearly defined in the texts relating to each site, and will constitute the basis for assessment of the adequacy of the adopted measures and the effectiveness of their implementation at the revisions of the SPAMI List.

2. Protecting, planning and management measures applicable to each area must be adequate for the achievement of the conservation and management objectives set for the site in the short and long-term, and take in particular into account the threats upon it.

3. Protection, planning and management must be based on an adequate knowledge of the elements of the natural environment and of socio-economic and cultural factors that characterize each area. In case of shortcomings in basic knowledge, an area proposed for inclusion in the SPAMI List must have a program for the collection of the unavailable data and information.

4. The competence and responsibility with regard to administration and implementation of conservation measures for areas proposed for inclusion in the SPAMI List must be clearly defined in the texts governing each area.

5. In the respect of the specificity characterizing each protected site, the protection measures for a SPAMI must take account of the following basic aspects:

(a) the strengthening of the regulation of the release or dumping of wastes and other substances likely directly or indirectly to impair the integrity of the area;

(b) the strengthening of the regulation of the introduction or reintroduction of any species into the area;

(c) the regulation of any activity or act likely to harm or disturb the species, or that might endanger the conservation status of the ecosystems or species or might impair the natural, cultural or aesthetic characteristics of the area.

(d) the regulation applicable to the zones surrounding the area in question.

6. To be included in the SPAMI List, a protected area must have a management body, endowed with sufficient powers as well as means and human resources to prevent and/or control activities likely to be contrary to the aims of the protected area.

7. To be included in the SPAMI List an area will have to be endowed with a management plan. The main rules of this management plan are to be laid down as from the time of inclusion and implemented immediately. A detailed management plan must be presented within three years of the time of inclusion. Failure to respect this obligation entails the removal of the site from the List.

8. To be included in the SPAMI List an area will have to be endowed with a monitoring program. This program should include the identification and monitoring of a certain number of significant parameters for the area in question, in order to allow the assessment of the state and evolution of the area, as well as the effectiveness of

protection and management measures implemented, so that they may be adopted if need be. To this end further necessary studies are to be commissioned.

ANNEX II

LIST OF ENDANGERED OR THREATENED SPECIES

MAGNOLIOPHYTA

Posidonia oceania

Zostera marina

Zostera noltii

CHLOROPHYTA

Caulerpa ollivieri

PHAEOPHYTA

Cystoseira amentacea (including, *var. stricta* and *var. spicata*)

Cystoseira mediterranea

Cystoseira sedoides

Cystoseira spinosa (including *C. adriatica*)

Cystoseira zosteroides

Laminaria rodriguezii

RHODOPHYTA

Goniolithon byssoides

Lithophyllum lichenoides

Ptilophora mediterranea

Schimmelmannia schousboei

PORIFERA

Asbestopluma hypogea

Aplysina sp. plur.

Axinella cannabina

Axinella polypoides

Geodia cydonium

Ircinia foetida

Ircinia pipetta

Petrobiona massiliana

Tethya sp. plur.

CNIDARIA

Astroides calycularis

Errina aspera

Gerardia savaglia

ECHINODERMATA

Asterina pancerii

Centrostephanus longispinus

Ophidiaster ophidianus

BRYOZOA

Hornera lichenoides

MOLLUSCA

Ranella olearia (=Argobuccinum olearium=A. giganteum)

Charonia lampas (=Ch. rubicunda=Ch. nodifera)

Charonia tritonis (=Ch. seguenziae)

Dendropoma petraeum

Erosaria spurca

Gibbula nivosa

Lithophaga lithophaga

Luria lurida (=Cypraea lurida)

Mitra zonata

Patella ferruginea

Patella nigra

Pholas dactylus

Pinna nobilis

Pinna rudis (=P. pernula)

Schilderia achatidea

Tonna galea

Zonaria pyrum

CRUSTACEA

Ocypode cursor

Pachylasma giganteum

PISCES

Acipenser naccarii

Acipenser sturio

Aphanius fasciatus

Aphanius iberus

Cetorhinus maximus

Carcharodon carcharias

Hippocampus hippocampus

Huso huso

Lethenteron zanandreae

Mobula mobular

Pomatoschistus canestrinii

Pomatoschistus tortonesei

Valencia hispanica

Valencia letourneuxi

REPTILES

Caretta caretta

Chelonia mydas

Dermochelys coriacea

Eretmochelys imbricata

Lepidochelys kempii

Trionyx triungulis

AVES

Pandion haliaetus
Calonectris diomedea
Falco eleonora
Hydrobates pelagicus
Laurus audouinii
Numenius tenuirostris
Phalacrocorax aristotelis
Phalacrocorax pygmaeus
Pelecanus onocrotalus
Pelecanus crispus
Phoenicopterus ruber
Puffinus yelkouan
Sterna albifrons
Sterna bengalensis
Sterna sandvicensis

MAMMALIA

Balaenoptera acutorostrata
Balaenoptera borealis
Balaenoptera physalus
Delphinus delphis
Eubalaena glacialis
Globicephala melas
Grampus griseus
Kogia simus
Megaptera novaeangliae
Mesoplodon densirostris
Monachus monachus
Orcinus orca
Phocoena phocoena
Physeter macrocephalus
Pseudorca crassidens
Stenella coeruleoalba
Steno bredanensis
Tursiops truncatus
Ziphius cavirostris

ANNEX III

LIST OF SPECIES WHOSE EXPLOITATION IS REGULATED

PORIFERA

Hippospongia communis
Spongia agaricina
Spongia officinalis
Spongia zimocca

CNIDARIA

Antipathes sp. plur.

Corallium rubrum

ECHINODERMATA

Paracentrotus lividus

CRUSTACEA

Homarus gammarus

Maja squinado

Palinurus elephas

Scyllarides latus

Scyllarus pigmaeus

Scyllarus arctus

PISCES

Alosa alosa

Alosa fallax

Anguilla anguilla

Epinephelus marginatus

Isurus oxyrinchus

Lamna nasus

Lampetra fluviatilis

Petromyzon marinus

Prionace glauca

Raja alba

Scianena umbra

Squatina squatina

Thunnus thynnus

Umbrina cirrosa

Xiphias gladius

PROTOKOL O POSEBNO ZAŠTIĆENIM PODRUČJIMA I BIOLOŠKOJ RAZNOLIKOSTI U SREDOZEMLJU

Ugovorne stranke ovoga Protokola,

kao ugovorne stranke Konvencije o zaštiti Sredozemnog mora od onečišćavanja, usvojene u Barceloni 16. veljače 1976.,

svjesne velikog utjecaja djelovanja čovjeka na stanje morskog okoliša i litorala i općenito na ekosustave područja s pretežito sredozemnim obilježjima,

ističući važnost zaštite, i u slučaju potrebe, poboljšanje stanja prirodne i kulturne baštine Sredozemlja, poglavito utemeljenjem posebno zaštićenih područja, a također i zaštite i očuvanja ugroženih vrsta,

uzimajući u obzir dokumente koje je usvojila Konferencija Ujedinjenih naroda o okolišu i razvoju, a osobito Konvenciju o biološkoj raznolikosti (Rio de Janeiro, 1992.),

svjesne da ako postoji opasnost od znatnog smanjenja ili gubitka biološke raznolikosti, nedostatak potpunih znanstvenih saznanja ne bi trebao biti razlog za odlaganje mjera u cilju izbjegavanja ili smanjivanja takve opasnosti,

smatrajući da bi sve ugovorne stranke trebale surađivati na očuvanju, zaštiti i obnovi zdravlja i cjelovitosti ekosustava, i da u tom smislu, imaju zajedničke, ali različite odgovornosti,

sporazumjele su se kako slijedi:

DIO I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

DEFINICIJE

U svrhe ovoga Protokola:

a) »Konvencija« znači Konvencija o zaštiti Sredozemnog mora od onečišćavanja, usvojena u Barceloni 16. veljače 1976. i izmijenjena u Barceloni 1995.,

b) »Biološka raznolikost« znači različitost među živim organizmima iz svih izvora uključujući, *inter alia*, kopnene, morske i druge vodene ekosustave i ekološke komplekse čiji su oni dio; to uključuje raznolikost unutar vrsta, između vrsta i ekosustava,

c) »Vrste pred istrebljenjem« znače bilo koju vrstu koja je u opasnosti od izumiranja na cijelom području ili dijelu svog područja rasprostranjenosti,

d) »Endemske vrste« znače bilo koju vrstu čije je područje rasprostranjenosti ograničeno na određeno zemljopisno područje,

e) »Ugrožene vrste« znače bilo koju vrstu koja bi u doglednoj budućnosti mogla djelomično ili potpuno izumrijeti na cijelom području ili na dijelu svog područja rasprostranjenosti i čije je preživljavanje malo vjerojatno ako se nastavi djelovanje čimbenika koji uzrokuju smanjenje brojnosti vrste ili degradaciju staništa,

f) »Stanje očuvanja vrsta« znači skup utjecaja koji djeluju na vrste te mogu dugoročno utjecati na njihovu rasprostranjenost i brojnost,

g) »Stranke« znače ugovorne stranke ovoga Protokola,

h) »Organizacija« znači organizaciju navedenu u članku 2. Konvencije,

i) »Centar« znači Regionalni centar djelovanja za posebno zaštićena područja.

Članak 2.

ZEMLJOPISNO PODRUČJE

1. Ovaj se Protokol primjenjuje na područje Sredozemnog mora, kako je određeno u članku 1. Konvencije. Osim toga, uključuje:

– morsko dno i morsko podzemlje,

– vode, morsko dno i njegovo morsko podzemlje koje se nalaze unutar polazne crte od koje se mjeri širina teritorijalnog mora, i koja se, kada je riječ o vodenim tokovima, prostire do granica slatkih voda,

– kopnena obalna područja koja će odrediti same stranke, uključujući močvarna područja.

2. Nijedna odredba ovoga Protokola, niti bilo koji dokument, donesen na temelju ovoga Protokola, neće utjecati na prava, sadašnje i buduće zahtjeve ili pravna gledišta bilo koje države u odnosu na pravo mora, osobito na prirodu i raspon morskih područja, granice morskih područja među državama čije obale leže sučelice ili međusobno graniče, slobodu plovidbe otvorenim morem, pravo i načine prolaza kroz tjesnace koji se koriste u međunarodnoj plovidbi i pravo neškodljivog prolaska teritorijalnim morem, kao ni na prirodu i raspon jurisdikcije obalne države, države zastave i države luke.

3. Niti jedna radnja ili djelatnost poduzeta slijedom ovoga Protokola neće tvoriti temelj na zahtjev, prigovor na, niti osporavanje bilo kojega zahtjeva glede nacionalne suverenosti ili jurisdikcije.

Članak 3.

OPĆE OBVEZE

1. Svaka će stranka poduzeti potrebne mjere da:

a) zaštititi, očuvati i upravlja područjima od posebne prirodne i kulturne vrijednosti na održiv i za okoliš prihvatljiv način, i što je važno, utemelji posebno zaštićena područja,

b) zaštititi, očuvati i gospodari vrstama flore i faune koje su ugrožene ili pred istrebljenjem.

2. Stranke će surađivati, izravno ili putem nadležnih međunarodnih organizacija, na očuvanju i održivom korištenju biološke raznolikosti u području primjene ovoga Protokola.

3. Stranke će identificirati i sastaviti popise sastavnica biološke raznolikosti važne zbog njenog očuvanja i održivog korištenja.

4. Stranke će donijeti strategije, planove i programe za očuvanje biološke raznolikosti i održivo korištenje morskih i obalnih bioloških resursa i ugradit će ih u svoje odgovarajuće sektorske i međusektorske politike.

5. Stranke će pratiti sastavnice biološke raznolikosti navedene u stavku 3. ovoga članka i utvrdit će postupke i kategorije djelatnosti koje imaju, ili bi mogle imati značajan štetni utjecaj na očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti, te će pratiti njihove učinke.

6. Svaka će stranka primijeniti mjere predviđene ovim Protokolom ne dirajući suverenitet ili jurisdikciju drugih stranaka, ili drugih država. Bilo koja od mjera koju stranka poduzme u smislu provedbe tih mjera, mora biti u skladu s međunarodnim pravom.

DIO II.

ZAŠTITA PODRUČJA

ODSJEK 1. – POSEBNO ZAŠTIĆENA PODRUČJA

Članak 4.

CILJEVI

Cilj je posebno zaštićenih područja zaštititi:

a) reprezentativne tipove obalnih i morskih ekosustava odgovarajuće veličine da bi se osigurala njihova dugoročna sposobnost za život i održala njihova biološka raznolikost,

b) staništa koja su u opasnosti od nestajanja u njihovom prirodnom području rasprostiranja u Sredozemlju ili koja imaju smanjeno prirodno područje rasprostiranja kao posljedica njihovog povratka u ranije granice rasprostiranja ili zbog njihovog prirodno ograničenog područja,

c) staništa koja su kritična za preživljavanje, razmnožavanje i obnavljanje vrste pred istrebljenjem, ugroženih, ili endemskih vrsta flore i faune,

d) mjesta od posebne važnosti zbog svoje zanimljivosti s gledišta znanosti, estetike, kulture ili obrazovanja.

Članak 5.

UTEMELJENJE POSEBNO ZAŠTIĆENIH PODRUČJA

1. Svaka stranka može utemeljiti posebno zaštićena područja u morskim i obalnim zonama koje su u okviru njenog suvereniteta ili jurisdikcije.

2. Ako jedna stranka namjerava utemeljiti posebno zaštićeno područje pod njenim suverenitetom ili nacionalnom jurisdikcijom, u pograničnom dijelu ili na samoj granici područja pod suverenitetom ili nacionalnom jurisdikcijom druge stranke, nadležna tijela vlasti jedne i druge stranke nastojat će surađivati, radi postizanja dogovora o poduzimanju mjera, *inter alia*, razmatrat će mogućnost da druga stranka utemelji odgovarajuće, posebno zaštićeno područje ili donese druge svrsishodne mjere.

3. Ako bi jedna stranka željela utemeljiti, posebno zaštićeno područje pod njenim suverenitetom ili nacionalnom jurisdikcijom, u pograničnom dijelu ili na samoj granici područja pod suverenitetom ili nacionalnom jurisdikcijom države koja nije stranka ovoga Protokola, stranka će nastojati surađivati s tom državom, u smislu prethodnog stavka.

4. Ako država koja nije stranka ovoga Protokola namjerava utemeljiti posebno zaštićeno područje, u pograničnom dijelu ili na samoj granici područja pod suverenitetom ili nacionalnom jurisdikcijom jedne stranke ovoga Protokola, stranka će nastojati surađivati s tom državom, u smislu stavka 2.

Članak 6.

MJERE ZAŠTITE

Stranke će, u skladu s međunarodnim pravom i uzimajući u obzir obilježja pojedinoga zaštićenog područja, poduzeti potrebne mjere zaštite, a osobito:

a) jačanje primjene drugih protokola Konvencije i drugih relevantnih ugovora, a čije su one stranke,

b) zabranu odlaganja, ili ispuštanja otpada i drugih tvari koje mogu izravno ili posredno pogoršati integritet posebno zaštićenog područja.

c) reguliranje prolaza brodova i svako zaustavljanje ili sidrenje,

d) reguliranje unošenja bilo koje vrste koja nije izvorna u određenom posebno zaštićenom području, ili genetski promijenjenih vrsta, kao i unošenje, ili ponovno unošenje vrsta koje su prisutne ili su bile prisutne u posebno zaštićenom području,

e) reguliranje, ili zabranu svake djelatnosti čija bi svrha bila istraživanje, ili izmjena konfiguracije tla, ili iskorištavanje podzemnih slojeva kopnenog dijela, morskog dna ili njegovoga morskog podzemlja,

f) reguliranje svake znanstvenoistraživačke djelatnosti,

g) reguliranje ili zabranu ribolova, lova, hvatanje životinja i branje biljaka ili - njihovo uništavanje, kao i trgovinu životinjama, dijelovima životinja, biljkama, dijelovima biljaka, koje potječu iz posebno zaštićenih područja,

h) reguliranje i, ako je potrebno, zabranu svake druge djelatnosti, ili postupka koji bi mogao nanijeti štetu, ili uznemiriti vrste, ili koji bi mogao dovesti u opasnost očuvanje ekosustava, ili vrsta, ili bi mogao pogoršati stanje prirodnih ili kulturnih obilježja posebno zaštićenih područja,

i) svaka druga mjera čija je svrha očuvanje ekoloških i bioloških procesa i krajobraza.

Članak 7.

PLANIRANJE I UPRAVLJANJE

1. Stranke će, u skladu s pravilima međunarodnog prava, usvojiti mjere planiranja, upravljanja, nadzora i praćenje stanja za posebno zaštićena područja.

2. Takve bi mjere za svako posebno zaštićeno područje trebale uključivati:

a) izradu i donošenje plana upravljanja koji određuje pravni i institucionalni okvir, te primjenljive mjere upravljanja i zaštite,

b) kontinuirano praćenje stanja ekoloških procesa, staništa, dinamike populacija, krajobraza kao i utjecaj djelovanja čovjeka,

c) djelotvorno uključivanje lokalnih zajednica i stanovništva, i primjereno upravljanje posebno zaštićenim područjima, uključujući pomoć lokalnom stanovništvu, na koje utemeljenje takvih područja može utjecati,

d) usvajanje mehanizama za financiranje promidžbe i upravljanja posebno zaštićenim područjima, kao i razvoj djelatnosti koje osiguravaju usklađenost upravljanja s postavljenim ciljevima za takva područja,

e) reguliranje djelatnosti u skladu s ciljevima zbog kojih su posebno zaštićena područja utemeljena i s uvjetima za odgovarajuće dozvole,

f) obuka upravljačkog tijela i kvalificiranoga tehničkog osoblja, kao i razvoj odgovarajuće infrastrukture.

3. Stranke će osigurati da se u nacionalne planove intervencija ugrade mjere za postupanje u slučajevima nezgoda, koje mogu prouzročiti štetu ili biti opasnost za posebno zaštićena područja.

4. Pri utemeljenju posebno zaštićenih područja, koja obuhvaćaju područja na kopnu i na moru, stranke će nastojati osigurati koordinaciju administrativnog vođenja i upravljanja posebno zaštićenim područjem kao cjelinom.

ODSJEK 2. – POSEBNO ZAŠTIĆENA PODRUČJA ZNAČAJNA ZA SREDOZEMLJE

Članak 8.

UTEMELJENJE POPISA POSEBNO ZAŠTIĆENIH PODRUČJA ZNAČAJNIH ZA SREDOZEMLJE

1. U cilju poticanja suradnje na upravljanju i očuvanju prirodnih područja, kao i zaštite ugroženih vrsta i njihovih staništa, stranke će izraditi »Popis posebno zaštićenih područja značajnih za Sredozemlje«, (u daljnjem tekstu: »Popis SPAMI«).

2. Popis SPAMI može uključivati mjesta:

– koja su značajna za očuvanje sastavnica biološke raznolikosti u Sredozemlju,

– koja sadrže ekosustave specifične za područje Sredozemlja ili staništa vrsta pred istrebljenjem,

– koja su posebno zanimljiva na znanstvenoj, estetskoj, kulturnoj ili obrazovnoj razini.

3. Stranke su suglasne:

a) priznati poseban značaj ovih područja za Sredozemlje,

b) udovoljiti mjerama koje se primjenjuju na područjima SPAMI te ne dopustiti, niti poduzimati bilo kakve djelatnosti koje bi mogle biti u suprotnosti s ciljevima zbog kojih su utemeljena područja SPAMI.

Članak 9.

POSTUPAK ZA UTEMELJENJE PODRUČJA SPAMI I ZA IZRADU POPISA SPAMI

1. Područja SPAMI mogu se utemeljiti, prema postupku predviđenom u stavku 2. do 4. ovoga članka, u: (a) morskim i obalnim zonama koja su pod suverenitetom ili

jurisdikcijom stranaka; (b) zonama koje se djelomično ili potpuno nalaze na otvorenom moru.

2. Prijedloge za uključenje u Popis može dostaviti:

a) zainteresirana stranka, ako je područje smješteno u već razgraničenoj zoni, pod suverenitetom ili jurisdikcijom stranke,

b) dvije ili više zainteresiranih, susjednih stranaka ako je područje smješteno, djelomično ili potpuno, na otvorenom moru,

c) zainteresirane, susjedne stranke u područjima gdje granice nacionalnog suvereniteta ili jurisdikcije još nisu određene,

3. Stranke koje daju prijedloge za uključenje u Popis SPAMI dostavit će Centru uvodno izvješće s podacima o zemljopisnom položaju područja, njegovim fizičkim i ekološkim obilježjima, njegovom pravnom statusu, njegovim planovima upravljanja i sredstvima za njihovu provedbu, a i izjavu kojom se obrazlaže njegov značaj za Sredozemlje;

a) kada su prijedlozi formulirani prema podstavku 2. (b) i 2. (c) ovoga članka, zainteresirane, susjedne stranke međusobno će se posavjetovati da bi se osigurala konzistentnost predloženih mjera zaštite i upravljanja, kao i sredstava za njihovu provedbu,

b) prijedlozi učinjeni prema stavku 2. ovoga članka sadržavat će mjere zaštite i upravljanja primjenljive u području, a i sredstva za njihovu provedbu.

4. Postupak za uključenje predloženog područja u Popis jest sljedeći:

a) za svako područje, prijedlog će se dostaviti nacionalnim središnjim mjestima, koja će ispitati je li prijedlog u skladu s općim smjernicama i mjerilima usvojenim na temelju članka 16.,

b) ako prijedlog učinjen u skladu s podstavkom 2. (a) ovoga članka odgovara smjernicama i općim mjerilima, Organizacija će nakon procjene, o tome izvijestiti stranke na njihovom sastanku, na kojem će se odlučiti o uključivanju područja u Popis SPAMI;

(c) ako prijedlog učinjen u skladu s podstavkom 2. (b) i 2. (c) ovoga članka odgovara smjernicama i općim mjerilima, Centar će ga proslijediti Organizaciji koja će izvijestiti stranke na njihovom sastanku. Odluku o uključivanju područja u Popis SPAMI donijet će ugovorne stranke konsenzusom, a one će također, odobriti mjere upravljanja primjenljive za to područje.

5. Stranke koje su predložile uključivanje područja u Popis provodit će mjere zaštite i očuvanja specificirane u njihovim prijedlozima na temelju stavka 3. ovoga članka. Ugovorne stranke obvezuju se držati propisanih pravila. Centar će izvijestiti nadležne međunarodne organizacije o Popisu i o mjerama poduzetim u područjima SPAMI.

6. Stranke mogu revidirati Popis SPAMI. U tom smislu, Centar će pripremiti izvješće.

Članak 10.

PROMJENE U STATUSU PODRUČJA SPAMI

Promjene u razgraničenju ili pravnom statusu područja SPAMI, ili o ukidanju cijelog ili dijela takvog područja neće se donijeti osim ako za to postoje važni razlozi, uzimajući u obzir potrebu za zaštitom okoliša i ispunjavanje obveza propisanih u ovom Protokolu i postupku sličnom onom za uspostavljanje područja SPAMI, te će se razmotriti njihovo uključivanje u Popis.

ZAŠTITA I OČUVANJE VRSTA

Članak 11.

NACIONALNE MJERE ZA ZAŠTITU I OČUVANJE VRSTA

1. Stranke će gospodariti vrstama flore i faune s ciljem njihovog održanja u očuvanom stanju.

2. U područjima pod njihovim suverenitetom ili nacionalnom jurisdikcijom, stranke će identificirati vrste i sastaviti popise vrsta pred istrebljenjem ili ugroženih vrsta flore i faune i priznati tim vrstama zaštićeni status. Stranke će urediti i, gdje je to primjereno, zabraniti djelatnosti koje imaju štetan učinak na takve vrste ili njihova staništa te provesti mjere upravljanja, planiranja i druge mjere, potrebne radi osiguranja takvih vrsta u očuvanom stanju.

3. S obzirom na zaštićene vrste faune, stranke će kontrolirati, i gdje je to moguće, zabraniti:

a) uzimanje, posjedovanje ili ubijanje (uključujući, u mjeri u kojoj je to moguće, slučajno uzimanje, posjedovanje ili ubijanje), trgovanje, prijevoz i izlaganje u komercijalne svrhe tih vrsta, njihovih jaja, dijelova ili proizvoda,

b) u mjeri u kojoj je to moguće, ometanje divlje faune, posebno za vrijeme parenja, inkubacije, hibernacije ili selidbe, a i ostalih razdoblja biološkog stresa.

4. Pored mjera navedenih u prethodnom stavku, stranke će uskladiti svoje napore dvostranim ili mnogostranim djelovanjem uključujući, ako je potrebno, sporazume o zaštiti i obnovi migratornih vrsta, čije se područje proteže u područje primjene ovoga Protokola.

5. S obzirom na zaštićene vrste flore i njenih dijelova i proizvoda, stranke će urediti, i gdje je to potrebno, zabraniti sve oblike njihovog uništavanja i ometanja, uključujući branje, skupljanje, rezanje, čupanje s korijenom, posjedovanje, trgovanje ili prijevoz i izlaganje tih vrsta u komercijalne svrhe.

6. Stranke će izraditi i usvojiti mjere i planove o razmnožavanju *ex situ*, a posebno o razmnožavanju u zatočeništvu, zaštićene faune i širenju zaštićene flore.

7. Stranke će nastojati, izravno ili putem Centra, savjetovati se s državama s kojima graniče, a koje nisu stranke ovoga Protokola, o usklađivanju njihovih napora u upravljanju i zaštiti vrsta pred istrebljenjem i zaštiti ugroženih vrsta.

8. Stranke će propisati odredbe, gdje je moguće, o vraćanju izvezenih zaštićenih vrsta, ili vrsta koje su držane ilegalno. Stranke bi trebale nastojati ponovno vratiti takve primjerke u njihova prirodna staništa.

Članak 12.

MJERE SURADNJE NA ZAŠTITI I OČUVANJU VRSTA

1. Stranke će usvojiti mjere za suradnju kako bi osigurale zaštitu i očuvanje flore i faune navedene u Prilozima ovoga Protokola koji se odnose na Popis vrsta pred istrebljenjem ili ugroženih vrsta i Popis vrsta čije je korištenje uređeno.

2. Stranke će osigurati najveću moguću zaštitu i obnavljanje vrsta faune i flore navedene u Prilogu koji se odnosi na Popis vrsta pred istrebljenjem ili ugroženih vrsta usvajanjem mjera na državnoj razini kao što predviđa stavak 3. i 5., članka 11. ovoga Protokola.

3. Stranke će zabraniti uništavanje i nanošenje štete u staništima vrsta navedenih u Prilogu koji se odnosi na Popis vrsta pred istrebljenjem ili ugroženih vrsta i izradit će i primijeniti planove djelovanja za njihovo očuvanje i obnavljanje. Nastavit će surađivati na provedbi već usvojenih planova djelovanja.

4. Stranke će, u suradnji s nadležnim međunarodnim organizacijama, poduzeti sve odgovarajuće mjere za osiguranje očuvanja vrsta, navedenih u Prilogu, koji se odnosi na Popis vrsta čije je korištenje uređeno uz istovremeno davanje odobrenja i reguliranja korištenja tih vrsta, da bi se osigurale i održale u očuvanom stanju.

5. Kada se područje s vrstama pred istrebljenjem ili ugroženim vrstama proteže na obje strane državne granice ili od granice koja razdvaja prostore ili područja pod suverenitetom ili nacionalnom jurisdikcijom dviju stranaka ovoga Protokola, te će stranke surađivati na osiguranju zaštite i očuvanja, i ako je potrebno, na obnovi takvih vrsta.

6. Pod uvjetom da nisu dostupna nikakva druga zadovoljavajuća rješenja i da izuzeće ne šteti preživljavanju populacije ili bilo koje druge vrste, stranke mogu odobriti izuzeće u zabranama predviđenim za zaštitu vrsta navedenih u Prilozima ovoga Protokola za znanstvene, obrazovne ili gospodarske svrhe, potrebne radi osiguranja preživljavanja vrsta ili sprečavanja značajnije štete. O takvim izuzećima bit će obaviještene ugovorene stranke.

Članak 13.

UVOĐENJE GENETSKIH PROMIJENJENIH VRSTA ILI VRSTA KOJE NISU IZVORNE

1. Stranke će poduzeti sve odgovarajuće mjere da bi regulirale namjerna ili slučajna unošenja vrsta koje nisu izvorne ili genetski promijenjenih vrsta u prirodni okoliš i zabranile one koje mogu imati štetne utjecaje na ekosustave, staništa ili vrste u području primjene ovoga Protokola.

2. Stranke će nastojati provesti sve moguće mjere kako bi iskorijenile vrste koje su uvedene ako se pokaže, nakon znanstvene procjene, da takve vrste uzrokuju ili bi mogle uzročiti štetu u ekosustavima, staništima ili vrstama u području primjene ovoga Protokola.

DIO IV.

ZAJEDNIČKE ODREDBE ZA ZAŠTIĆENA PODRUČJA I VRSTE

Članak 14.

IZMJENE PRILOGA

1. Postupci za izmjenu Priloga ovoga Protokola navedeni su u članku 23. Konvencije.

2. Sve predložene izmjene dostavljene na sastanak ugovornih stranaka, prethodno će se procijeniti na sastanku nacionalnih središnjih mjesta.

Članak 15.

POPISI

Svaka će stranka izraditi sveobuhvatne popise za:

a) područja pod svojim suverenitetom ili jurisdikcijom, u kojima se nalaze rijetki ili osjetljivi ekosustavi, koji su rezervoari biološke raznolikosti, značajni za ugrožene vrste ili vrste pred istrebljenjem;

b) vrste faune ili flore koje su pred istrebljenjem ili su ugrožene.

Članak 16.

SMJERNICE I ZAJEDNIČKA MJERILA

Stranke će donijeti:

a) zajednička mjerila za izbor zaštićenih morskih i obalnih područja, koja bi mogla biti uključena u Popis SPAMI, koji će biti dodan Protokolu,

- b) zajednička mjerila za uključivanje dodatnih vrsta u Priloge,
- c) smjernice za utemeljenje i upravljanje posebno zaštićenim područjima.

Mjerila i smjernice iz stavaka b) i c) mogu se izmijeniti na sastanku stranaka, na temelju prijedloga koje iznese jedna ili više stranaka.

Članak 17.

PROCJENA UTJECAJA NA OKOLIŠ

U postupku planiranja, kojem je cilj donošenje odluka o industrijskim i drugim projektima i djelatnostima, koje bi mogle znatno utjecati na zaštićena područja i vrste i njihova staništa, stranke će procijeniti i razmotriti mogući izravni ili posredni, trenutni ili dugoročni utjecaj, uključujući sveukupni utjecaj namjeravanih projekata i djelatnosti.

Članak 18.

INTEGRIRANJE TRADICIONALNIH DJELATNOSTI

1. Pri izradi mjera zaštite, stranke će uzeti u obzir tradicionalni način života i kulturne djelatnosti lokalnog stanovništva. Stranke će, prema potrebi, odobriti izuzeće, da bi se udovoljilo tim zahtjevima. Ni jedno tako odobreno izuzeće ne smije:

a) dovesti u opasnost održavanje ekosustava zaštićenih prema ovom Protokolu, ili bioloških procesa koji doprinose održavanju tih ekosustava;

b) prouzročiti izumiranje, ili znatno smanjenje broja jedinki koje čine populaciju ili vrstu flore i faune, posebno vrsta pred istrebljenjem, ugroženih te migratornih i endemskih vrsta.

2. Stranke koje odobre izuzeće od zaštitnih mjera obavijestit će o tome ugovorne stranke.

Članak 19.

OBAVJEŠĆIVANJE JAVNOSTI, JAVNA SVIJEŠT I OBRAZOVANJE

1. Stranke će na odgovarajući način obavješćivati javnost o utemeljenju posebno zaštićenih područja, njihovih granica i primjeni propisa te označavanju zaštićenih vrsta, njihovih staništa i primjeni propisa.

2. Stranke će nastojati obavješćivati javnost o važnosti i vrijednosti posebno zaštićenih područja i vrsta, i o dobivenim znanstvenim saznanjima s gledišta očuvanja prirode i s drugih gledišta. Takvo bi obavješćivanje trebalo naći odgovarajuće mjesto u obrazovnim programima. Također, stranke bi morale nastojati promicati sudjelovanje javnosti i njihovih organizacija za očuvanje okoliša u primjeni odgovarajućih mjera, nužnih za zaštitu određenih područja i vrsta, uključujući procjene utjecaja na okoliš.

Članak 20.

ZNANSTVENA I TEHNIČKA ISTRAŽIVANJA I UPRAVLJANJE

1. Stranke će poticati i razvijati znanstvena i tehnička istraživanja u skladu s ciljevima ovoga Protokola. Također će poticati i razvijati istraživanje održivog korištenja posebno zaštićenih područja i gospodarenja zaštićenim vrstama.

2. Kada je potrebno, stranke će se savjetovati međusobno, i s nadležnim međunarodnim organizacijama o identificiranju, planiranju i poduzimanju znanstvenih i tehničkih istraživanja i programa praćenja stanja, potrebnih za identificiranje i praćenje stanja zaštićenih područja i vrsta, i procjenu učinkovitosti mjera, koje su poduzete za provedbu planova upravljanja i obnove.

3. Stranke će izravno, ili putem Centra, razmjenjivati znanstvene i tehničke

podatke o tekućim i planiranim programima istraživanja i praćenja stanja, i njihovim rezultatima. Stranke će, također, u što većoj mjeri koordinirati svoj istraživački rad i programe praćenja stanja, te nastojati zajednički utvrditi i uskladiti svoje postupke.

4. Pri tehničkom i znanstvenom istraživanju, stranke će dati prednost područjima SPAMI, i vrstama iz Priloga ovoga Protokola.

Članak 21.

ZAJEDNIČKA SURADNJA

1. Stranke će izravno, ili uz pomoć Centra ili zainteresiranih međunarodnih organizacija, izraditi programe suradnje radi koordinacije utemeljenja, očuvanja, planiranja i upravljanja posebno zaštićenim područjima, kao i odabira, upravljanja i očuvanja zaštićenih vrsta. Specifičnost zaštićenih područja i vrsta, stečena iskustva i uočeni problemi bit će predmetom redovite razmjene informacija.

2. Stranke će, što je moguće ranije, javiti svaku situaciju koja može predstavljati opasnost za ekosustave posebno zaštićenih područja, ili preživljavanje zaštićenih vrsta flore i faune, drugim strankama, državama na koje to može utjecati, i Centru.

Članak 22.

UZAJAMNA POMOĆ

1. Stranke će surađivati izravno, ili uz pomoć Centra ili zainteresiranih međunarodnih organizacija, na izradi, financiranju i provedbi programa uzajamne pomoći i programa za pomoć zemljama u razvoju, koje izraze potrebu za tim, radi provedbe ovoga Protokola.

2. Ovi programi uključuju obrazovanje javnosti o okolišu, obuku znanstvenoga, tehničkog i upravljačkog osoblja, znanstveno istraživanje, te prikupljanje, upotrebu, projektiranje i razvoj odgovarajuće opreme i prijenos suvremenih tehnologija uz povoljne uvjete o kojima će se sporazumjeti zainteresirane stranke.

3. Stranke će, o pitanjima uzajamne pomoći, dati prednost područjima SPAMI i vrstama iz Priloga ovoga Protokola.

Članak 23.

IZVJEŠĆA STRANAKA

Stranke će dostaviti na redovnim sastancima stranaka, izvješće o primjeni ovoga Protokola, s pojedinostima o:

- a) statusu i stanju područja koja su uključena u Popis SPAMI;
- b) bilo kojim promjenama u razgraničenju, ili pravnom statusu područja SPAMI i zaštićenih vrsta;
- c) mogućim izuzećima dopuštenim prema članku 12. i 18. ovoga Protokola.

DIO V.

INSTITUCIONALNE ODREDBE

Članak 24.

NACIONALNA SREDIŠNJA MJESTA

Svaka će stranka imenovati nacionalno središnje mjesto koje će predstavljati vezu s Centrom u pogledu rješavanja tehničkih i znanstvenih pitanja za provedbu ovoga Protokola. Nacionalna središnja mjesta povremeno će održavati sastanke kako bi provela zadaće koje proizlaze iz ovoga Protokola.

Članak 25.

KOORDINIRANJE

1. Organizacija će biti odgovorna za koordiniranje provedbe ovoga Protokola. U tu svrhu imat će potporu Centra, kojem može povjeriti sljedeće zadaće:

a) pomaganje strankama, u suradnji s nadležnim međunarodnim, međuvladinim i nevladinim organizacijama, na:

– utemeljenju i upravljanju posebno zaštićenim područjima na koja se odnosi ovaj Protokol;

– primjeni programa tehničkog i znanstvenog istraživanja kako je to predviđeno člankom 20. ovoga Protokola,

– primjeni razmjene znanstvenih i tehničkih informacija među strankama kako je to predviđeno člankom 20. ovoga Protokola,

– pripremanju planova za upravljanje posebno zaštićenim područjima i vrstama,

– izradi programa suradnje na temelju članka 21. ovoga Protokola,

– pripremanju obrazovnih materijala izrađenih za razne grupe,

b) sazivanje i organiziranje sastanaka nacionalnih središnjih mjesta i osiguranje tajničkih usluga,

c) izradu preporuka o smjernicama i zajedničkim mjerilima na temelju članka 16. ovoga Protokola,

d) izradu i ažuriranje baze podataka o posebno zaštićenim područjima, zaštićenim vrstama i ostalim pitanjima koja se odnose na ovaj Protokol,

e) pripremu izvješća i tehničkih studija koje se mogu tražiti za provedbu ovoga Protokola,

f) izradu i provedbu programa obuke navedenog u stavku 2. članka 22,

g) suradnju s regionalnim i međunarodnim vladinim i nevladinim organizacijama koje se bave zaštitom područja i vrsta, s tim da se poštuju specifičnosti pojedine organizacije i potreba za izbjegavanjem dvostrukog djelovanja,

h) obavljanje zadaća koje su im dodijeljene planovima djelovanja u okviru ovoga Protokola,

i) obavljanje ostalih zadaća koje im dodijele stranke.

Članak 26.

SASTANCI STRANAKA

1. Redovni sastanci stranaka ovoga Protokola održavat će se pri redovnim sastancima ugovornih stranaka Konvencije na temelju članka 18. Konvencije. Stranke, također mogu održavati izvanredne sastanke u skladu s člankom 18.

2. Cilj sastanaka stranaka ovoga Protokola, posebno se odnosi na:

a) praćenje provedbe ovoga Protokola,

b) nadzor rada organizacije i Centra glede provedbe ovoga Protokola i osiguravanja smjernica za njihovo djelovanje,

c) razmatranje učinkovitosti donesenih mjera za upravljanje i zaštitu područja i vrsta te razmatranje nužnosti donošenja drugih mjera, posebno, u obliku Priloga, i izmjena ovoga Protokola ili njegovih Priloga,

d) usvajanje smjernica i zajedničkih mjerila predviđenih člankom 16. ovoga Protokola,

e) razmatranje izvješća što ih stranke dostave na temelju članka 23. ovoga Protokola, kao i ostalih pripadnih informacija koje stranke dostavljaju putem Centra,

f) davanje preporuka strankama za mjere koje se trebaju donijeti za provedbu

ovoga Protokola,

g) razmatranje preporuka sa sastanaka nacionalnih središnjih mjera na temelju članka 24. ovoga Protokola,

h) odlučivanje o uključivanju područja u Popis SPAMI u skladu sa stavkom 4. članka 9. ovoga Protokola,

i) razmatranje bilo kojeg drugog pitanja koje se odnosi na ovaj Protokol,

j) raspravljanje i vredovanje izuzeća, koja su dopustile stranke, u skladu s člankom 12. i 18. ovoga Protokola.

DIO VI.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 27.

UTJECAJ PROTOKOLA NA DOMAĆE ZAKONODAVSTVO

Odredbe ovoga Protokola ne utječu na pravo stranaka da donesu odgovarajuće, strože, domaće mjere za provedbu ovoga Protokola.

Članak 28.

ODNOS S TREĆIM STRANKAMA

1. Stranke će pozvati države koje nisu stranke Protokola i međunarodne organizacije da surađuju na provedbi ovoga Protokola.

2. Stranke se obvezuju donijeti odgovarajuće mjere, u skladu s međunarodnim pravom, kako bi osigurale da se nitko ne uključi u bilo koju djelatnost koja je suprotna načelima, ili svrhama ovoga Protokola.

Članak 29.

POTPISIVANJE

Ovaj će Protokol biti otvoren za potpisivanje u Barceloni 10. lipnja 1995. i u Madridu od 11. lipnja 1995. do 10. lipnja 1996., ugovornim strankama Konvencije.

Članak 30.

RATIFIKACIJA, PRIHVAT ILI ODOBRENJE

Ovaj Protokol podliježe ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju. Isprave o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju polažu se u Vladi Španjolske, koja će obavljati dužnosti depozitara.

Članak 31.

Od 10. lipnja 1996. ovaj Protokol je otvoren za pristup svakoj državi i regionalnoj gospodarskoj grupaciji, koja je stranka Konvencije.

Članak 32.

STUPANJE NA SNAGU

1. Ovaj će Protokol stupiti na snagu tridesetoga dana od dana polaganja šeste isprave o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju, ili pristupu Protokolu.

2. Od dana njegovoga stupanja na snagu, ovaj Protokol zamjenjuje Protokol o posebno zaštićenim područjima u Sredozemlju iz 1982., u odnosu između stranaka oba instrumenta.

U POTVRDU TOGA, niže potpisani, za to propisno ovlaštene, potpisali su ovaj Protokol.

SASTAVLJENO u Barceloni 10. lipnja 1995., u jednom primjerku na arapskom, engleskom, francuskom i španjolskom jeziku, pri čemu su sva četiri teksta jednako

vjerodostojna, za potpisivanje za svaku stranku Konvencije.

PRILOG I.

ZAJEDNIČKA MJERILA ZA ODABIR ZAŠTIĆENIH MORSKIH I OBALNIH PODRUČJA KOJA BI MOGLA BITI UKLJUČENA U POPIS SPAMI

A. OPĆA NAČELA

Ugovorne su stranke suglasne da će se pri izradi Popisa SPAMI rukovoditi sljedećim načelima:

a) Očuvanje prirodne baštine temeljni je cilj koji mora obilježavati SPAMI. U područjima SPAMI posebno je poželjno da se postignu i drugi ciljevi kao što su očuvanje kulturne baštine, promidžba znanstvenog istraživanja, obrazovanje, sudjelovanje, suradnja i stvaranje utjecaja koji idu u korist mjesta koje je uključeno u Popis, u mjeri u kojoj ostaje sukladno ciljevima očuvanja.

b) Ne postavlja se ograničenje na ukupan broj područja koja su uključena u Popis ili na broj područja koje svaka pojedina stranka može predložiti za upis. Ipak, stranke su suglasne da će mjesta biti odabrana na znanstvenoj osnovi i uključena u Popis prema njihovim kvalitetama; morat će udovoljiti zahtjevima navedenim u Protokolu i sadašnjim mjerilima.

c) Navedena područja SPAMI i njihova zemljopisna rasprostranjenost moraju predstavljati područje Sredozemlja i njegovu biološku raznolikost. U tom smislu, Popis mora predstavljati najveći broj mogućih tipova staništa i ekosustava.

d) Područja SPAMI moraju biti jezgra mreže čiji je cilj učinkovito očuvanje naslijeđa u Sredozemlju. Da bi se postigao taj cilj, stranke će razviti suradnju na dvostranoj i mnogostranoj osnovi na polju očuvanja i upravljanja prirodnim mjestima, i što je važno, proglašavanjem prekograničnih područja SPAMI.

e) Namjera mjesta uključenih u Popis SPAMI jest da pokažu primjer i model za zaštitu regionalne prirodne baštine. U tom smislu, stranke osiguravaju da mjesta koja su uključena u Popis dobiju odgovarajući pravni status, da im se osiguraju mjere zaštite i načini i sredstva za upravljanje.

B. OPĆA OBILJEŽJA PODRUČJA KOJA MOGU BITI UKLJUČENA U POPIS SPAMI

1. Da bi bilo prihvatljivo za uključenje u Popis SPAMI, područje mora ispunjavati najmanje jedan od općih mjerila navedenih u stavku 2. članka 8. Protokola. U određenim slučajevima isto područje može ispunjavati nekoliko od ovih općih mjerila, i takva će okolnost u tom slučaju samo ojačati uključenje područja u Popis.

2. Regionalna je vrijednost osnovi uvjet da područje bude uključeno u Popis SPAMI. Pri ocjenjivanju vrijednosti nekog područja za Sredozemlje trebalo bi se koristiti sljedećim mjerilima:

a) Jedinstvenost

Područje sadrži jedinstvene i rijetke ekosustave, ili rijetke ili endemske vrste.

b) Prepoznatljivost prirodnih vrijednosti

Područje je vrlo prepoznatljivo po ekološkim procesima, ili zajednicama ili tipovima staništa, ili drugim prirodnim obilježjima. Prepoznatljivost je stupanj u kojem područje predstavlja tip staništa, ekološki proces, biološku zajednicu, fiziografsko ili drugo prirodno obilježje.

c) Raznolikost

Područje je bogato raznolikošću vrsta, zajednica, staništa ili ekosustava.

d) Prirodnost

Područje se odlikuje visokim stupnjem prirodnosti što je posljedica nedostatka ili niske razine ljudskog ometanja i degradacije.

e) Prisutnost staništa koja su kritična za vrste pred istrebljenjem, ugrožene ili endemske vrste.

f) Prepoznatljivost kulturnih vrijednosti

Područje ima posebno prepoznatljive vrijednosti za kulturnu baštinu zbog postojanja tradicionalnih i za okoliš prihvatljivih djelatnosti integriranih s prirodom koje podupiru dobrobit lokalnog stanovništva.

3. Da bi se uključilo u Popis SPAMI, područje koje se odlikuje znanstvenim, obrazovnim ili estetskim obilježjima mora predstavljati posebnu vrijednost za istraživanje na polju prirodnih znanosti ili za djelatnosti obrazovanja i razvijanja svijesti o okolišu ili mora sadržavati izuzetna prirodna obilježja, krajobraze na kopnu ili moru.

4. Pored osnovnih mjerila određenih stavkom 2. članka 8. Protokola, potrebno je razmotriti određeni broj drugih obilježja i čimbenika koji su poželjni da bi se uzeli u obzir za uključenje nekog mjesta u Popis. Oni uključuju:

a) postojanje opasnosti koje bi mogle pogoršati ekološku, biološku, estetsku ili kulturnu vrijednost područja,

b) uključenje i aktivno sudjelovanje javnosti općenito, a osobito lokalnih zajednica, u procesu planiranja i upravljanja područjem,

c) postojanje tijela koje predstavlja javne, profesionalne, nevladine sektore i uključenu znanstvenu zajednicu u područje,

d) postojanje mogućnosti za održivi razvoj u području,

e) postojanje plana integralnog upravljanja obalnim područjem u skladu sa značenjem stavka 3.(e) članka 4. Konvencije.

C. PRAVNI STATUS

1. Svim područjima koja su prihvatljiva za uključenje u Popis SPAMI mora se dodijeliti pravni status kojim se jamči njihova učinkovita, dugoročna zaštita.

2. Da bi se uključilo u Popis SPAMI, područje koje se nalazi u već razgraničenoj zoni nad kojom stranka ima suverenitet ili jurisdikciju mora imati status zaštićenog područja koji mu je priznala zainteresirana stranka.

3. Kad je riječ o područjima, koja se djelomično ili u cjelini, nalaze na otvorenom moru ili u zoni gdje još nisu određene granice nacionalnog suvereniteta ili jurisdikcije, susjedne zainteresirane stranke u prijedlogu će za uključenje u Popis SPAMI navesti pravni status, plan upravljanja, primjenljive mjere i druge elemente predviđene stavkom 3. članka 9. Protokola.

D. MJERE ZAŠTITE, PLANIRANJA I UPRAVLJANJA

1. Ciljevi očuvanja i upravljanja moraju biti jasno definirani u tekstu koji se odnosi na svako mjesto, i koji će činiti osnovu za procjenu primjerenosti usvojenih mjera i učinkovitosti njihove provedbe pri kontroli Popisa SPAMI.

2. Mjere zaštite, planiranja i upravljanja primjenljive za svako područje moraju biti primjerene postignuću kratkoročnih i dugoročnih ciljeva očuvanja i upravljanja za određeno mjesto, pri čemu će se posebno uzeti u obzir opasnosti koje im prijete.

3. Mjere zaštite, planiranja i upravljanja moraju se temeljiti na odgovarajućem znanju o elementima prirodnog okoliša i društvenogospodarskim i kulturnim čimbenicima koji obilježavaju pojedino područje. U slučaju da je osnovno znanje nedovoljno, potrebno je da područje predloženo za uključenje u Popis SPAMI ima

program za skupljanje nedostatnih podataka i informacija.

4. Nadležnost i odgovornost s obzirom na upravljanje i provedbu mjera očuvanja za područja predložena za uključenje u Popis SPAMI, moraju se jasno odrediti u tekstu za svako područje koje je pod upravom.

5. S obzirom na posebnosti svakog pojedinog zaštićenog mjesta, mjere zaštite za područje SPAMI moraju uzeti u obzir sljedeća osnovna gledišta:

a) jačanje propisa o ispuštanju ili odlaganju otpada i drugih tvari koje bi mogle izravno ili posredno pogoršati integritet područja,

b) jačanje propisa o unošenju ili ponovnom unošenju bilo koje vrste u područje,

c) uređenje svake djelatnosti ili postupka koji bi mogao nanijeti štetu ili ometati vrste ili bi mogao dovesti u opasnost status očuvanja ekosustava ili vrsta, ili bi mogao pogoršati prirodne, kulturne ili estetske osobine područja,

d) uređenje koje će se odnositi na zone oko predmetnog područja.

6. Da bi se uključilo u Popis SPAMI, zaštićeno područje, mora imati upravno tijelo s dovoljnim ovlastima kao i sredstva i ljudske potencijale da spriječi i/ili kontrolira djelatnosti koje bi mogle biti u suprotnosti s ciljevima zaštićenog područja.

7. Da bi se uključilo u Popis SPAMI, područje mora imati plan upravljanja. Glavna pravila ovog plana upravljanja moraju se propisati i provoditi odmah nakon uključivanja područja. U roku od tri godine od vremena uključivanja mora se predstaviti detaljan plan upravljanja. Ako se to ne učini, može doći do isključenja mjesta iz Popisa.

8. Da bi se uključilo u Popis SPAMI, područje mora imati program praćenja stanja. Ovaj program mora uključiti utvrđivanje i praćenje stanja određenog broja značajnih parametara za predmetno područje, da bi se omogućila procjena stanja i razvoj područja kao i učinkovitost provedbenih mjera zaštite i upravljanja, tako da se one mogu preraditi ako bude potrebno. U tom smislu, trebaju se pripremiti daljnje potrebne studije.

PRILOG II.

POPIS VRSTA PRED ISTREBLJENJEM I UGROŽENIH VRSTA

MAGNOLIOPHYTA

Posidonia oceanica

Zostera marina

Zostera noltii

CHLOROPHYTA

Caulerpa ollivieri

PHAEOPHYTA

Cystoseira amentacea (uključujući *var. stricta* i *var. spicata*)

Cystoseira mediterranea

Cystoseira sedoides

Cystoseira spinosa (uključujući *C. adriatica*)

Cystoseira zasteroides

Laminaria rodriguezii

RHODOPHYTA

Goniolithon byssoides

Lithophyllum lichenoides

Ptilophora mediterranea

Schimmelmannia schousboei

PORIFERA

Asbestopluma hypogea

Aplysina sp. plur.

Axinella cannabina

Axinella polypoides

Geodia cydonium

Ircinia foetida

Ircinia pipetta

Petrobiona massiliana

Tethya sp. plur.

CNIDARIA

Astroides calycularis

Errina aspera

Gerardia savaglia

ECHINODERMATA

Asterina pancerii

Centrostephanus longispinus

Ophidiaster ophidianus

BRYOZOA

Hornera lichenoides

MOLLUSCA

Ranella olearia (=Argobuccinum olearium=A. giganteum)

Charonia lampas (=Ch. rubicunda=Ch. nodifera)

Charonia tritonis (=Ch. seguenziae)

Dendropoma petraeum

Erosaria spurca

Gibbula nivosa

Lithophaga lithophaga

Luria lurida (=Cypraea lurida)

Mitra zonata

Patella ferruginea

Patella nigra

Pholas dactylus

Pinna nobilis

Pinna rudis (=P. pernula)

Schilderia achatidea

Tonna galea

Zonaria pyrum

CRUSTACEA

Ocypode cursor

Pachylasma giganteum

PISCES

Acipenser naccarii
Acipenser sturio
Aphanius fasciatus
Aphanius iberus
Cetorhinus maximus
Carcharodon carcharias
Hippocampus hippocampus
Huso huso
Lethenteron zanandreae
Mobula mobular
Pomatoschistus canestrinii
Pomatoschistus tortonesei
Valencia hispanica
Valencia letourneuxi

REPTILES

Caretta caretta
Chelonia mydas
Dermochelys coriacea
Eretmochelys imbricata
Lepidochelys kempii
Trionyx triungulis

AVES

Pandion haliaetus
Calonectris diomedea
Falco eleonora
Hydrobates pelagicus
Laurus audouinii
Numenius tenuirostris
Phalacrocorax aristotelis
Phalacrocorax pygmaeus
Pelecanus onocrotalus
Pelecanus crispus
Phoenicopterus ruber
Puffinus yelkouan
Sterna albifrons
Sterna bengalensis
Sterna sandvicensis

MAMMALIA

Balaenoptera acutorostrata
Balaenoptera borealis
Balaenoptera physalus
Delphinus delphis
Eubalaena glacialis

Globicephala melas
Grampus griseus
Kogia simus
Megaptera novaeangliae
Mesoplodon densirostris
Monachus monachus
Orcinus orca
Phocoena phocoena
Physeter macrocephalus
Pseudorca crassidens
Stenella coeruleoalba
Steno bredanensis
Tursiops truncatus
Ziphius cavirostris

PRILOG III.

POPIS VRSTA ČIJE JE ISKORIŠTAVANJE UREĐENO

PORIFERA

Hippospongia comunis

Spongia agaricina

Spongia officinalis

Spongia zimocca

CNIDARIA

Antipathes sp. plur.

Corallium rubrum

ECHINODERMATA

Paracentrotus lividus

CRUSTACEA

Homarus gammarus

Maja squinado

Palinurus elephas

Schyllarides latus

Schyllarus pigmaeus

Schyllarus arctus

PISCES

Alosa alosa

Alosa fallax

Anguilla anguilla

Epinephelus marginatus

Isurus oxyrinchus

Lamna nasus

Lampetra fluviatilis

Petromyzon marinus

Prionace glauca

Raja alba
Sciaena umbra
Squatina squatina
Thunnus thynnus
Umbrina cirrosa
Xiphias gladius

Članak 3.

Za provedbu ovoga Zakona nadležno je Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja.

Članak 4.

Ovlašćuje se Vlada Republike Hrvatske za donošenje propisa o provedbi ovoga Zakona.

Članak 5.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona Protokol o posebno zaštićenim područjima i biološkoj raznolikosti u Sredozemlju nije na snazi za Republiku Hrvatsku, te će se podaci o njegovom stupanju na snagu za Republiku Hrvatsku, u skladu s odredbom članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora, objaviti nakon njegova stupanja na snagu za Republiku Hrvatsku.

Članak 6.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 351-01/01-01/04

Zagreb, 26. rujna 2001.

HRVATSKI SABOR
Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Zlatko Tomčić, v. r.